



**У овом броју**

Више од Хонконга, ...	2
Статус Косова...	5
Укратко...	6
Штајнајер изубио...	7
Није на мени да сле...	8
Ни игра, ни резул...	10
Не верујем у могућ...	11
Дивљи север Маке...	12
Још се надамо дого...	14
Једнострана неза...	15
Слово светитеља...	16



Црква Светог Димитрија у Косовској Митровици



Свети Димитрије



Свети Козма и Дамјан

# РУСИЈА НЕЋЕ ТРГОВАТИ КОСОВОМ

Интервју са амбасадором Руске Федерације Александром Алексејевим у Београду водили смо на дан парафирања Споразума о стабилизацији и придруживању са ЕУ. На питање да ли Русија на корак Србије ка ЕУ гледа са више симпатија него на евентуални улазак у НАТО, амбасадор каже да Русија нема никакав проблем у вези са развојем односа Србије и ЕУ.



Предлог Београда о коришћењу хонконшког принципа за решавање статуса Косова, као и сваки предлог, отвара нове могућности, каже Александар Алексејев, амбасадор Руске Федерације

Више од тога, ми подржавамо тај процес и зато могу само да честитам нашим српским колегама на парафирању тог споразума – каже амбасадор Алексејев.

**Процењује се да ће први ефекат бити отварање српског тржишта за западни капитал. Да ли такав пут сужава простор за пласирање руског капитала у Србију?**

– Не мислим да ће то утицати. Наш капитал је довољно конкурентан да би показао своју снагу током отворених тендера. Обавезно је стварање равноправних услова за руска предузећа, али то није нека новина, сви који се баве спољно-трговинским односима о томе су информисани. Долазак руског капитала у Србију је, пре свега, у интересу саме Србије. Мислим да ћете се сложити са мном да су спој спремности за помагање економског развоја и одсуство било којих политичких услова (што је данас можда помало и не-обично) драгоцен, неопходна и важна појава.

**У медијима се спекулише да сте Београду ипак поставили услов за подршку око Косова?**

– Рекао сам да никада нисмо постављали политичке услове и да то никада нећемо радити.

## Или поштовање права или хаос

**Наводно је Америка Русији понудила „пакет“ у коме се српска покрајина Косово третира као део ширег договора две земље. Је ли Косово најтања карика?**

– На свим нивоима смо више пута рекли да Косово не може да буде предмет било какве трговине. Ради се о томе да ми треба да направимо избор: или остајемо у оквиру међународног права или га рушимо и користимо нека нова средства у систему регулисања конфликта. У том другом случају често чујемо реченицу: „Постоји реалност“. Ако се договоримо да признајемо реалност на Косову, онда њу треба да признамо и у другим регионима. Јасно је до каквих би последица то довело. Тега да Косово не може да буде преседан неће издржати ни једну критику.

**А какав би могао да буде руски одговор уколико дође до кршења међународног права?**

– Ако се крене у рушење међународног права, сви ћемо dospети у хаос. Мислите ли да неко може да буде спреман на хаос?

**Мислим да из хаоса увек неко може да извуче корист.**

– Хаотичан развој ситуације и јесте опасан због тога што нико не може да предвиди све последице.

**Како Русија гледа на београдски предлог о коришћењу хонконшког принципа и да ли он може да отвори нове могућности у преговарачком процесу?**

– Апсолутно смо убеђени да сваки нови предлог отвара нове могућности. Ми примећујемо велику активност ваше делегације на преговорима. Сада и друга страна треба да следи ваш пример.

**На самиту Русије и ЕУ, одржаном крајем октобра, Владимир Чижов је рекао да многе земље у ЕУ трпе негативан третман због била-тералних односа са Русијом. Мислите ли да ће Србија бити међу тим земљама?**

– Добро познајем господина Чижова, он је изванредан професионалац и ако он нешто каже – значи да је то тако. Међутим, јасно је да су сви по-кушаји утицаја на неку земљу да охладне њена осећања и односе са Русијом – неодговарајући и контрапродуктивни.

**Верујете ли да би тако било и уколико би таквим притисцима била изложена Србија?**

– Мислим да су последње године показале да Србија и Русија треба да буду стратешки партнери у свему. Постоје области у којима Русије није само стратешки партнер, него и једини партнер



Србији. Зато мислим да наши српски пријатељи имају објективни интерес да развијају односе са Русијом, без икаквог нашег евентуалног покушаја притиска.

**У понедељак је Александар Боцан-Харченко, после инсистирања косовских Албанаца на постстатусним питањима, рекао да је то губљење времена и да он нема мандат своје владе да разговара о било чему другом осим о статусу.**

– Преговори се тичу статуса Косова, то је основна тема, и не може бити никаквих промена.

**Али амерички представник Френк Визнер је констатовао да нема напретка у преговорима и чак је довео у питање мирно решење косовског проблема. Да ли те речи схватате као претњу?**

– Било какав покушај да се предвиђају резултати преговора су контрапродуктивни. На тај начин је од самог почетка наступио Ахтисари. Резултат је био да смо изгубили много времена и сада

се поново преговара. Ако једна од страна није спремна да се креће ка компромису, то само значи да са том страном треба радити још интензивније.

**Шта је реалније: да српски предлог о хонгконшком моделу отвори нове могућности или да САД и Велика Британија подстакну убрзано проглашење једностране независности и признање?**

– Хајде да говоримо о ономе што би било пожељно.

**Знамо шта је пожељно, али је битно шта је реално.**

– Мислим да нико не жели да ситуација решавања косовског питања изађе ван оквира преговарачког процеса. Међу онима који умеју да на мапи пронађу Косово, значи међу стручњацима, све је мање оних који мисле да би се једнострано проглашење и признање независности Косова одвијало на миран начин.

*Биљана Митриновић, Политика 08.11.07.*

## ВИШЕ ОД ХОНГКОНГА, МАЊЕ ОД НЕЗАВИСНОСТИ

### Срби научили лекцију из Рамбујеа

Желећи да покаже како је највиши степен аутономије најбоље решење за будући статус Косова и Метохије, српска делегација је на преговорима у Бечу прошлог викенда изнела нови предлог – решавање односа Србије и Косова према моделу статуса специјалне административне области Хонгконг унутар Кине. Саветник премијера Србије Александар Симић изјавио је јуче у Бриселу да су се у току преговора у Бечу „косовски Албанци ругали српском примеру Хонгконга, говорећи како Београд говори о азијским стандардима, а не о европским”.

– Међутим, ми сматрамо да је успех решења за Хонгконг управо доказао да су ти азијски стандарди били доста високи. Уосталом, наш циљ није да пренесемо буквално модел Хонгконга на Косово, већ да покажемо зашто је компромисно решење засновано на међународном праву могуће, одрживо и функционално. Јуче смо представили пример Хонгконга, а неки наредни пут ћемо, можда, представити пример Јужног Тирола или Оландских острва. Нећемо престати да износимо аргументе који иду у прилог испуњења легитимних интереса косовских Албанаца и заштите међународног права – рекао је Симић.

За разлику од става преговарачког тима Приштине да је овај предлог неприменљив, један од лидера косовских Срба сматра да модел Хонгконга и те како може да заживи на Косову. Како каже Оливер Ивановић, носилац Српске листе за КиМ, предлог се још мора усаглашавати, али да је отворено ново поглавље у преговорима.

Судећи по првим реакцијама чини се да је предлог Београда изнемадио не само косовске Албанце већ и део међународне, али и домаће јавности. Политички аналитичар Обрад Кесић каже да се у Вашингтону и поред конструктивног предлога Београда вести из Беча представљају као јако лоше, односно да нема напретка у преговорима.

– То показује да један део америчке администрације није спреман да озбиљно разматра предлоге Србије уколико нису у складу са решењем за које они сматрају да је једино исправно. Већ годинама постоји мит о Србима као о неконструктивним преговарачима. То је за америчку администрацију добар разлог да заступа став да се све мора решити врло брзо након 10. децембра. Предлог Београда сада је добродошао, јер нарушава ту измишљену концепцију и показује да Срби нису пасивни у преговорима, каже Кесић у изјави за „Политику” и истиче да је сваки модел применљив уколико га обе стране прихвате.

#### САО Хонгконг

Кесићев став дели и Радмила Накарада, са Института за европске студије. Она сматра да је српски преговарачки тим овим предлогом појачао своју аргументацију о суштинској аутономији примером који се у пракси показао успешним. Један ентитет, обја-

вљава она, може да има такав степен аутономије па чак и различит економски систем, а да не нарушава територијални интегритет државе. – Етнички елемент не мора да буде пресудан. Имате пример односа Тајвана и Кине где је исти народ у питању. Становници Тајвана толико дуго живе самостално да ни не желе да прихвате концепцију „једна држава два система” која већ функционише са Хонгконгом – објашњава Накарада.

Међутим, Душан Јањић, координатор Форума за етничке односе тврди да управо чињеница да је у нашем случају реч о два народа један од разлога због чега предложени модел није применљив на Србију и Косово и Метохију.

– Треба знати да се становништво Хонгконга већински изјаснило за реинтеграцију у Кину, а политичке воље косовских Албанаца за повратак под власт Београда нема. За разлику од Хонгконга, међународна заједница не верује да су Албанци способни да самостално управљају Косовом, јер би им већ давно дала независност да је тако. То се види и по чињеници да су Британци били спремни на повлачење својих војника из Хонгконга, док НАТО планира да остане на Косову и у наредном периоду – рекао је Јањић за „Политику”. Он тврди да примена модела Хонгконга на Косову може да буде потенцијално ризична и за тамошње Србе, јер би се косовским властима оставиле одрешене руке да саме одлучују о положају Срба и осталих мањина, као и о степену децентрализације Косова. Јањић каже да је примена модела Хонгконга по косовске Србе „гора од Ахтисаријевог плана”.

– Верујем да се са таквим предлогом изашло узимајући у обзир могућност изrade заједничког уставног оквира и симболичног повратка наше војске на Косово. Изношење таквог предлога у овом тренутку изгледа као да се Београд већ предао у преговорима, па импровизовањем креативности жели да окриви албанску страну за неуспех – казао је Јањић. Он сматра да је од модела Хонгконга много бољи пример Оландских острва, која су насељена Шведјанима, али припадају Финској.

И Накарада и Јањић сматрају да је српски преговарачки тим нуђењем модела Хонгконга као решења за косовску кризу рачунао да ће се Кина, као стална чланица Савета безбедности УН, активније укључити у решавање овог проблема и подржати идеју очувања Косова у саставу Србије.

Однос Београда и Приштине не може бити поређен са односом Пекинга и Хонгконга рекао је за Б92 спољнополитички коментатор НИИ-а Драгослав Ранчић. Он подсећа да су у надлежности Пекинга одбрана и спољна политика, а Хонгконг има правни систем, полицију, централну банку и монету, царину и самостално учествује у разним међународним организацијама и догађајима, али нема столицу у Уједињеним нацијама. По њему, посебан куриозитет представља чињеница да Хонгконг од 1997. године користи кинеску химну као своју, а у касарнама је ненаоружана кинеска војска.

**„Боже правде” у Приштини**

– У тој касарни се сваког јутра диже застава Кине и интонира њихова химна. Можете ли да замислите да се Приштина буди уз звуке „Боже правде” – запитао је Ранчић.

Изношење новог предлога готово у самом финалу преговора неки су протумачили као тактизирање Београда којим се жели

показати као конструктивна страна, за разлику од Албанаца који одбијају сваки предлог српског преговарачког тима. Према Кесићевом мишљењу Срби су научили лекцију из Рамбујеа, када су српски преговарачи одбили сва понуђена решења косовске кризе.

- Није проблематично што је план из Рамбујеа одбијен, већ што је до тога уопште и дошло. Сам председник Клинтон једном приликом ми је рекао да би и сам одбио оно што је 1999. године понуђено Милошевићу. Србија мора више напора да уложи да најновији предлог промовише као озбиљан. Овај план једноставно мора да се „прода”. Сада ће се показати да Албанцима није стало до суштинске независности, јер је де факто већ имају, пошто се Србија не меша у свакодневан живот на Косову, а да им је много важнија симболична независност, да имају столицу у УН, да имају амбасаде... То показује да нису за компромис и да нису флексибилни – сматра Кесић.

**Разлике**

- У Кини и Хонгконгу живе припадници исте нације, што није случај са Србијом и Косовом.
- Британци су били спремни на повлачење својих војника из Хонгконга, док НАТО планира да остане на Косову и у наредном периоду.
- Становништво Хонгконга већински се изјаснило за реинтеграцију у Кину, а политичке воље косовских Албанаца за повратак под власт Београда нема.
- За разлику од Хонгконга, међународна заједница не верује да су Албанци способни да самостално управљају Косовом.
- Примена модела Хонгконга на Косову може да буде ризична за тамошње Србе, јер би се косовским властима оставиле одрешене руке да саме одлучују о положају Срба и осталих мањина, као и о степену децентрализације Косова.

дође консензусом. Педесет година је рок у хонгконшком моделу, након чега се он потпуно враћа под суверенитет Кине. У нашем случају то није тако. Ми, такође, нудимо ороченост, али би по истеку тог периода поново била покренута дебата о статусу.

**Има модела суштинске аутономије и у Европи. Зашто уместо Хонгконга нисте узели модел Оландских острва у Финској?**

– Могу да кажем да смо помињали и Оландска острва, али нисмо улазили у детаље тог модела...

**На састанку у Бечу сте то поменули?**

– Да, помињана су и Оландска острва, али en passant, јер смо се концентрисали на модел Хонгконга као функционални модел суштинске аутономије.

**Каква је била реакција албанске стране и да ли су они у било ком тренутку поменули могућност да прогласе независност?**

– Мислим да су Албанци били помало затечени нашим предлогом и у том смислу могу да кажем да смо излагањем овог компаративног модела добили тактичку предност. Они су се инстинктивно вратили на своју почетну, тврду позицију да је „неприхватљив сваки разговор о статусу” и да је само независност прихватљива. То је био тренутак у којем је „тројка” морала да реагује и да каже да се овде расправља управо о статусу и да је сваки предлог статуса валидан.

Јелена Церовина, Марко Албуновић

**Постоји само један предлог Београда**

Београд није косметским Албанцима и међународној заједници понудио нови предлог за статус јужне српске покрајине, каже министар спољних послова Вук Јеремић о моделу Хонгконга који су председник Борис Тадић и премијер Војислав Коштуница поменули у понедељак током четврте рунде преговора у Бечу.

„Постоји само један предлог Београда за будући статус Косова и Метохије – суштинска аутономија дефинисана платформом која је добила подршку у скупштини. Модел Хонгконга поменули смо управо због тога што је до сада говорено да је све што је предложио Београд прилично апстрактно, теоретски, да постоји само на папиру и да нема пуно додира са реалношћу, па није ни вредно дискусије. То што смо на сто ставили модел Хонгконга јесте порука да није истина да не постоје модели суштинске аутономије под заједничким сувереним кровом”, објашњава Јеремић и додаје: „Оно што ми нудимо заправо је више од аутономије Хонгконга, па ако Хонгконг функционише као модел са мањим степеном аутономије од онога што ми нудимо, онда наравно може да постоји и модел са већим степеном аутономије”.

**Али, Хонгконг ипак ужива аутономију која је временски ограничена.**

– Скретућу вам пажњу на једну важну тачку наше званичне платформе: понудили смо модел суштинске аутономије орочен на 20 година – иако тај рок може бити флексибилан – након чега бисмо били спремни да поново разговарамо о статусу. Наравно, ако би се статус мењао, до тих промена опет би морало да се

**Сличности**

- Хонгконг је неотуђиви део Кине, која је задржала значајне надлежности у области спољне политике и одбрамбене политике. Пекинг има право отварања дипломатских мисија, док Хонгконг по савету може отварати само економска и трговинска представништва.
- Земља и природни ресурси су у власништву Кине, а Хонгконгу је поверено управљање, њихово искоришћавање и развој.
- Хонгконг има потпуну аутономију у области финансија и економије, образовања, здравствене и социјалне заштите, науке и технологије, културе, спорта, слободе вероисповести.
- Хонгконг има сопствену валуту (хонгконшки долар), али нема столицу у Уједињеним нацијама.

**Ко је реаговао у име „тројке”?**

– Боцан-Харченко. Он је нагласио који је мандат „тројке” – да дискутује о статусу – и мислим да 20. новембра, када ћемо се састати у Бриселу, можемо очекивати званичну реакцију „тројке”. Још једна ствар са преговора у Бечу је битна – ток разговора је јасно показао да има још много тога о чему се може говорити.

**Мисија ЕУ само уз одобрење Савета безбедности**

**Припреме за слање мисије Европске уније на Косово и Метохију су у завршној фази. Да ли би Београд прихватио такву безбедносну мисију ако не буде нове резолуције Савета безбедности**

– У овако деликатним околностима треба да будемо изузетно пажљиви у смислу легитимизације било какве промене стања на терену. Међународна цивилна и војна администрација су на јасан начин дефинисане Резолуцијом 1244 и било каква промена тог стања да би имала легитимитет мора да буде одобрена новом одлуком Савета безбедности Уједињених нација.

Када 10. децембра „тројка” буде предала свој извештај генералном секретару УН, мислим да ћемо се суочити са дипломатским и политичким изазовом, јер ће један број међународних фактора вероватно бити мишљења да су све шансе за дијалог исцрпљене, да више нема о чему да се разговара... Чињеница је да је ово била изузетно жива дебата и да она није завршена – ми смо разговарали три сата са албанском делегацијом, а да је било предвиђено шест сати, разговарали бисмо и толико. Показали смо да има простора за разговоре.



**Да ли је било ко поменуо могућност једностраних потеза?**

– То је била једна од важних тема, јер се разговарало и о 14 тачака Контакт групе. Ми смо рекли да ту постоје два фундаментална принципа за која мислимо да би морали да буду усвојени. Први је да је овај процес дефинисан резолуцијом 1244 и да рад може бити настављен само у оквиру те резолуције. Други је да нико не сме да прети унилатералним потезима. Ми смо се позвали на такозване Руководеће принципе Контакт групе, у којима се експлицитно каже да је процес под мандатом Резолуције 1244 и да било какав једностран потез није прихватљив. Ставили смо на сто нашу жељу да у 14 тачака буду јасно стављена и ова два фундаментална принципа. Ту смо постигли сагласност са „тројком“, а Албанци су се нашли у небраном гројћу и нису се на експлицитан начин изјаснили по том питању.

**Постоје назнаке да су водеће земље Европске уније спремне да признају једнострано проглашену независност. Шта ви знате о тој могућности?**

- Мислим да није добро разговарати о томе шта ће се десити ако пропадну преговори, односно ако не дође до наставка преговора. Тако бисмо само допринели стварању мишљења да је све пропало и да неће бити других могућности сем унилатерално повучених потеза и реакција на њих. Агим Чеку и ја смо имали занимљиву размену мишљења, када је он рекао да су све југословенске републике постале независне пошто су једнострано прогласиле независност коју је затим неко признао. Ја сам скренуо пажњу да су десетине хиљада људи изгубиле живот после таквих потеза и да се надам да нас је искуство научило да не прибегавамо таквим корацима уколико желимо да одржимо мир и стабилност на Балкану.

**Владимир Радомировић****Прегрејана атмосфера на бечким преговорима**

Како „Политика“ сазнаје, на самом почетку прејучерашњих директних разговора у Бечу руски представник у посредничкој „тројци“ Александар Боцан-Харченко је изнео став да „тројка“ од српске стране очекује конкретан предлог решења будућег статуса Косова и Метохије, после чега је уследило образложење председника и премијера Србије и поређење са постојећим примером Хонгконга, који би могао да буде модел за уређење статуса српске покрајине. Немачки дипломата Волфганг Ишингер и амерички представник Френк Визнер показали су изненађеност оваквим током разговора, јер је српски предлог у неку руку сасвим онемогућио планиране разговоре о конфедерацији Србије и Косова.

Тај предлог Београд је без размишљања одбио, а, с друге стране, косовски Албанци су на преговорима одбијали било које друго решење осим независности, инсистирајући да се разговара само о постстатусним односима две независне државе.

Ишингер и Визнер нису реаговали на веома оштро Чекуово излагање о неумитности добијања независности за Косово. Међутим, руски представник на то је одговорио да је то што је чуо од косовских Албанаца ван онога о чему треба да разговарају. Харченко је рекао да су такве дискусије губљење времена и да је он од своје владе добио инструкције да се на директним разговорима разговара о статусу.

У напетости атмосфери, која је осим претрпане и загушљиве сале за преговоре, одисала и нервозом и латентним сукобом, амерички посредник Визнер је закључио да преговори не иду добро, да нема напретка и да се чак доводи у питање мирно решавање проблема.

По завршетку директних разговора, док су новинари чекали у сали за конференције, „тројци“ је требало више од сат времена да се усагласи око саопштења.

У кратком саопштењу, које је Ишингер прочитао (уз одлучно одбијање да одговара о детаљима преговора), саопштено да се преговори настављају на поставкама Резолуције УН 1244 (која се позива на територијални интегритет и суверенитет Србије, и принципе Контакт групе). Ова формулација до сада се могла чути са-

мо усмено од чланова посредничке „тројке“, али никада до сада се није нашла у саопштењу „тројке“.

Овакво заоштравање односа дипломате у Бечу тумаче на два начина. Први је да ће он изазвати снажна померања и резултирати пробојем који би подразумевао продужење преговарачког процеса и после 10. децембра. Други је да ће САД и Велика Британија, као и неколико земаља које су се већ изјасниле о томе, подржати једнострано проглашење независности Косова и његово признавање.

**Б. Митриновић, Политика, 07.11.07.**

**Потез који је збунио и Шиптаре и свет**

БЕОГРАД - Предлог српског преговарачког тима у четвртој рунди директних разговора Београда и Приштине у Бечу да се питање статуса Космета реши по моделу Хонгконга, не само да је потпуно збунио Шиптаре, већ је и поделио српску јавност. Док једни сматрају да ће овакав оригиналан предлог Београду донети додатне поене, јер је, како подвлаче стручњаци, „Србија ставила до знања међународној заједници спремност да се дође до компромиса“, други, пак, предлог оцењују потпуно нереалним и штетним по нашу земљу. Са економског становишта, кажу стручњаци, модел Хонгконга би могао имати позитивне ефекте за обе стране. Ипак, наша земља је, према оцени неких аналитичара, из четврте рунде преговора изашла са предношћу у односу на албанску страну, јер је „повукла креативан потез оставивши Шиптаре затеченима“.

- Они сада не знају како да се поставе, а ако би унапред одбили овакво несумњиво компромисно решење, разоткрили би своје намере - да нису ни за какав договор са Београдом, већ желе једнострано решење. Предлог Београда није да се буквално ископира модел Хонгконга, како неки схватају, већ да он буде некакав оквир. Треба признати да је ово веома креативан потез Београда, што ће нам донети велики плус код међународне заједнице, која је, такође, у неку руку збуњена - казао нам је аналитичар Бранко Радун. Он је истакао да би „Србија тиме добила суверенитет за који се залаже, Албанци би имали своју власт, а постигла би се и стабилност, што би задовољило међународну заједницу, те би све стране биле у добити“.

С друге стране, према мишљењу директора Форума за етничке односе Душана Јањића, предлог званичног Београда о могућој примени модела Хонгконга је „изненађујући и неозбиљан“, али и неповољнији по Србију од плана Мартија Ахтисарија.

- Београд би требало да уважи корисну напомену Ишингера да је битна суштина, а не етикете, што предлог о моделу Хонгконга јесте. Не ради се о реинтеграцији након колонијалне власти, јер Космет није био колонија да би се на њега могао применити овакав модел, а то је и увреда за међународну заједницу. Политички - то је капитулација - рекао је за Глас Јањић и додао да је „ова понуда изненађујућа јер се Београд закључао у очување суверенитета Србије на Космету, док модел Хонгконга подразумева да се на одређени период тај суверенитет пренесе на неког другог“.

Стручњак за економију Јуриј Бајец становишта је да би у економском погледу модел Хонгконга био користан за обе стране.

- Модел једна земља два система максимално олакшава економску сарадњу - трговину и могућност инвестирања на Космету. Направио би се баланс између јаког партнера каква је Србија и изузетно слабог какво је Косово, чиме би се створио један нормалан економски однос, а умањило шверц који је сада знатно изражен. Тиме би се отворила могућност домаћим инвеститорима да улажу на Косову, што би било у интересу и једних и других. Са економског гледишта, то није тако блесаво прича - казао нам је Бајец.

Политички аналитичар из Приштине Дритон Љајчи мишљења је да Београд нуди нове предлоге „ради куповине времена коко би оставио утисак да је конструктиван учесник преговора“.

- Тај предлог значи формулу једна држава два система, али да Косово остане под суверенитетом Србије, што је за нас неприхватљиво - категоричан је Љајчи.

**Јасна Вучић, Глас јавности, 07.11.2007**



# СТАТУС КОСОВА - АУТОНОМИЈА, ЗАМРЗНУТ, НЕЗАВИСНОСТ ?

## ОДЛУКА О СТАТУСУ КОСОВА МОГЛА БИ БИТИ ОДЛОЖЕНА

Пет недеља пре истека рока за преговоре о Косову, Американци и Европљани би могли да још једном одложе одлуку о будућем статусу Косова како би избегли сукоб са Москвом.

Док су преговори Русије и Запада, како се чини, донекле напредовали о другом спорном питању - америчком противракетном штиту, то није случај са Косовом, као што су то показале и нима-ло лаке размене мишљења са руским председником Владимиром Путином на самиту ЕУ и Русије 26. октобра у Португалији, рекао је европски дипломата. Ситуацију су додатно отежале недавне тензије у БиХ, у којој су Срби из Републике Српске, како наводи АФП, одбациле уз подршку Београда и Москве мере високог представника у БиХ Мирослава Лајчака за јачање централних институција. Иако посредничка "тројка" Контакт групе стално подсећа да ће се преговори завршити како је предвиђено 10. децембра, "то не значи да Руси неће тражити још времена", рекао је европски дипломата близак преговорима. Руси већ неколико недеља бране решење које би омогућило да се одложи одвајање Косова, рекао је европски дипломата. То решење, према његовим речима, предвиђа формирање "уније" Србије и Косова по моделу некадашње државне заједнице Србија и Црна Гора, док се буде чекало на референдум који би био организован на Косову кроз неколико година. Косовски Албанци, који су на рубу стрпљења, "врло тешко" би могли "да прогутају" то решење, упозорио је стручњак Међународне кризне групе Александер Андерсон. Такво решење би, међутим, могло да се допадне Европљанима, чак и Американцима, пошто би им омогућило да избегну да "искажу политичку вољу", неопходну да би се признала независност "без одобрења у УН", рекао је Андерсон. Ако се преговори заврше до 10. децембра, Европљани се надају да ће у случају да се не постигне резолуција у Савету безбедности УН, генерални секретар УН позвати ЕУ да подржи мисију УН на Косову. То би Европљанима дало "правну основу" да почну да преузимају мисију на Косову од УН и да почетком следеће године почну са размештањем своје мисије за полицију и правосудје. Правна основа се сматра неопходном да би се уклониле резерве неких земаља ЕУ, попут Шпаније, Грчке и Кипра, које су забринуте због могућности настајања нових државица на Балкану. Руси би, међутим, могли да помере рок и инсистирају на продужењу преговора: довољно је да Срби представе нови предлог "тројки" а то ЕУ не може лако одбити. "Мој осећај јесте да Европљани желе да избегну погоршање односа са Русијом пре руских председничких избора у марту 2008. године, и желе да покушају да сачувају дипломатско лице како би се све то још крчакло", рекла је стручњак за односе ЕУ и Русије Сандра Дијас Фернандес. Са друге стране, московски дневник "Време новости" пише јуче, позивајући се на неименоване изворе у Кремљу, да званична Москва размишља о предлогу да Косово још дуго остане под контролом УН. Такав сценарио би, наводи лист, омогућио да се избегне непотребна журба када је у питању статус, да се смањи напетост између Срба и Албанаца и да се пажња посвети решавању актуелних проблема Покрајине, уз привлачење међународних инвестиција. "Време новости" пише, позивајући се на изворе међу косовским Албанцима, да су у Приштини "забринуте информацијом која је процурела из Стејт департмента" да се разматра могућност да САД подржи "замрзавање" косовског питања до 2020. године. Дневник цитира извор који каже да САД сада бирају "једну од две варијанте - или да заједно са осталим земљама признају независност Косова, или да одбаце ту идеју наредних година, како се ситуација у региону не би заоштрила и за то време ојачала економија Косова". У америчкој администрацији су склонии мишљењу да би замрзавање процеса на више од 12 година помогло Косову да добије инвестиције вредне много

милијаради, а 2020. године, Стејт департмент рачуна да у Покрајини буде одржан референдум о независности, који ће бити међународно признат, пише лист. "Време новости" још пише да нико не зна шта ће бити после 10. децембра, када "тројка" Контакт групе треба да поднесе извештај. "За сада сви учесници преговарачког процеса у рукама имају своје карте и косовски покер се наставља", наводи дневник.

## Косово до краја године проглашава независност

До краја преговора Београда и Приштине о решавању будућег статуса Косова и Метохије остало је још нешто више од месец дана, али већ сада је јасно да су они осуђени на неуспех и да ће, уз благонаклон став Вашингтона и Брисела, Скупштина Косова прогласити независност покрајине до краја године, сазнаје „Блиц“.

У Европској унији су потпуно свесни да ни нова рунда преговора није довела до жељеног резултата, и да се даље питање решавања статуса не може одлагати у недоглед. И пре почетка преговора у ЕУ су били скептични када је било речи о напретку, али је време до 10. децембра било драгоцену да се консолидује став о Косову унутар Уније.

Према сазнањима „Блица“, по завршетку преговарачког процеса и пошто тројка 10. децембра поднесе извештај генералном секретару УН, Скупштина Косова ће веома брзо прогласити независност. За тако нешто Приштина има сагласност Вашингтона, али ни највећи број земаља Европске уније неће се томе противити.

Проглашење се не очекује баш 11. децембра, тврди извор „Блица“ из дипломатских кругова блиских преговарачкој тројци, пошто се општи избори на Косову одржавају 17. новембра и биће потребно времена да се конституишу парламент и влада. У сваком случају, Приштина ће до краја године прогласити независност и упутити позив Европској унији да пошаље своју мисију на Косово. Овај позив биће разлог да се Европска комисија огласи препоруком земаља чланицама ЕУ. У овом документу Европска комисија неће се односити према чину самопроглашења, већ ће једноставно препоручити чланицама да се позив прихвати, о чему је већ у ЕУ постигнута висока сагласност. Прихватањем позива Приштине ЕУ ће индиректно аминувати проглашење независности.

И у годишњем извештају Европске комисије, који ће бити представљен у уторак, каже се да се „статус Косова више не може одуговлачити и мора бити решен без нових кашњења да би се омогућио економски развој Косова и да би се осигурала стабилност региона“.

Уз очекивано признање од стране Вашингтона, Приштина ипак неће моћи ускоро да се нада колективном признавању независности од стране ЕУ. Тренутно је Кипар изричито против тога, а врло блиска том ставу је и Румунија. Остали су, у начелу, прихватили овај сценарио после 10. децембра. Утицајне земље ЕУ попут Немачке, Италије или Шпаније одлуку о признању независности држаће још у фиоци и искористити је као средство притиска на Приштину да испуни захтеве међународне заједнице када је реч о демократизацији друштва и, посебно, заштити и правима припадника неалбанских заједница, пре свега Србима.

Једини који би, по Резолуцији 1244, имао овлашћење да реагује на чин косовске скупштине је шеф цивилне мисије Јоаким Рикер. Шеф Унмика ће, сазнаје „Блиц“, највероватније тражити мишљење правног одељења Уједињених нација. Рикер би могао да укине одлуку о самопроглашењу независности, али он то ипак неће учинити позивајући се на једно широко тумачење Резолуције 1244, по коме би одлука Скупштине Косова била знак „консолидације стања, у функцији мира и стабилности“.

**Жељка Јевтић, Блиц, 03.11.2007**



## Једнострано проглашење независности подржава 41% грађана Косова

За једнострано прогласавање независности уз подршку САД се определило 75 одсто испитаника, док је за проглашавање независности уз подршку САД и ЕУ 90 одсто испитаника.

Анкета међу 1003 испитаника старијих од 18 година и припадника свих националних заједница које живе на Косову, осим Срба, показује да највећу подршку грађана Косова међу политичким лидерима и даље има премијер Агим Чеку, док је други председник Косова Фатмир Сејдиу. Иза њих следе Ветон Сурои, Неџат Даци, Беџет Пацоли и Албин Курти. Последња двојица су забележила највећи пораст популарности у поређењу с истраживањем од пре три месеца.

Истраживање је показало да највише шансе за победу на овогодишњим изборима има Демократска партија Косова (ДПК), са 31 одсто подршке, испред Демократског савеза Косова (ДСК) који има 29 одсто подршке.

На трећем месту са 16 одсто подршке налази се Алијанса Ново Косово (АНК) бизнисмена Беџета Пацолија, затим следе Алијанса за будућност Косова (АЗБК) Рамуша Харадинаја са девет одсто, Демократски савез Дарданије (ДСД) академика Неџата Дација с осам одсто, Реформистичка партија ОРА Ветона Суроија с пет одсто и остале партије с два одсто.

Нерешени статус Косова и незапосленост су два највећа проблема за грађане Косова.

**Бема, 07.11.2007**

## Хонгконг предложен због унука

Бивши министар спољних послова Горан Свилановић изјавио је да је предлог Србије да Косово добије статус какав је не-када имао Хонгконг заправо значи да та територија само на мапи буде унутар Србије, а њиме може да управља ко год хоће.

"Прича о Хонгконгу заправо значи да смо сад дошли у позицију да, што се нас тиче, том територијом може да управља ко год хоће, нама је само важно да, када наши унуци буду цртали мапу Србије, Косово буде унутар те мапе", рекао је Свила-новић за данашњи новосадски "Дневник".

Оценио је да то значи да је став Србије о статусу Косова "значајно еволуирао" у односу на почетак преговора о статусу.

Додао је да је тешко предвидети исход процеса преговора, али је оценио да ће се коначан предлог преговарачке тројке највероватније ипак кретати у оквирима прокламованих 14 тачака.

Свилановић је рекао да у тих 14 тачака могу да се евентуално унесу и неке корекције, којима би се изашло у сусрет одређеним сугестијама Београда и Приштине.

**Бема, 07.11.2007**

## Војводини статус Хонг Конга

Шеф новосадске канцеларије Хелсиншког одбора за људска права у Србији Павел Домоњи изјавио је данас да Косово треба да буде независно, а Војводина треба да добије статус Хонг Конга.

"Решење за заустављање шовинизма и насиља у Србији је да Војводина треба да добије статус Хонгконга, а да Косово буде независно", рекао је Домоњи на конференцији за новинаре у Новом Саду.

Према његовим речима, Косово и Војводина јесу различити проблеми, али то не значи да међу њима не постоји веза.

"Мислим да је смисао и улога неонацистичких и клерофашистичких организација у томе да се створи инфраструктура за изливање шовинизма и насиља у Војводини ако Косово брзо прогласи независност након 10. децембра", казао је Домоњи.

Оценио је да у том случају на удару неће бити само припадници националних мањина, већ и аутономаша, који код националиста важе за највеће непријатеље српства.

**Танјуг 08.11.2007**

## Мале, али реалне шансе за успех преговора о Космету

За успешно проналажење решења будућег статуса Косова и Метохије путем преговора постоје мале, али реалне шансе, рекао је данас у Берлину шеф немачке дипломатије Франк-Валтер Штајнмајер после разговора са делегацијом привремених институција покрајинске самоуправе.

Министар Штајнмајер је нагласио да је решавање статуса јужне српске покрајине "веома осетљиво", као и да званични Берлин и међународна заједница засигурно нису "наивни када је у питању развој догађаја на западном Балкану".



Шеф немачке дипломатије Франк-Валтер Штајнмајер

Шеф немачке дипломатије истакао је, такође, да је смисао процеса који води преговарачка "тројка" међународне Контакт групе да буде спречена евентуална ескалација нациља и очува стабилност, објавили су немачки медији.

После сусрета са Штајнмајером је привремени покрајински председник Фатмир Сејдиу, рекао је да решење косметске кризе треба да се тражи уз међународну подршку и да то важи и за период после 10. децембра. Сејдиу, који је предводио приштински тзв. "Тим јединства", рекао је и да независност Косова, као сопствене државе с албанском већином и правима српске мањине и даље остаје визија.

"Косово би требало да буде модерна држава, уз загарантована права свих мањина, укључујући и српску," рекао је Сејдију. Штајнмајер и Сејдиу нису, међутим, коментарисали шта ће се догодити 10. децембра, после истека рока "тројици" за преговоре.

Сејдиу је, међутим, додао да се и даље залаже за политички дијалог приликом решавања овог питања.

Штајнмајер се јуче у Берлину састао и са српским министром спољних послова Вуком Јеремићем, који је том приликом рекао да је приликом решавања косметског питања компромис важнији од придржавања рокова, као и да је за Србију важан квалитет, а не брзина преговора.

У сусрету са својим српским колегом Штајнмајер је оценио да је преговарачки процес о будућем статусу Косова тежак и упозорио да не треба потцењивати рок, 10. децембар, за подно-



шење извештаја генералном секретару УН. "Преговори нису једноставни, али непроналажење решења до тог рока (10. децембра) могло би резултирати новим нестабилностима на Балкану", упозорио је шеф немачке дипломатије.

Он је додао да, после рунде разговора у Бечу и данашњег сусрета са Јеремићем, постоји "искрица наде" да би се већа криза на западном Балкану могла избећи.

Јеремић је у Берлину поновио српски предлог о моделу Хонгкона за Косово, под мотом "два система у једној држави".

## ШТАЈНМАЈЕР ИЗГУБИО СТРПЉЕЊЕ

Министар вањских послова Србије Вук Јеремић састао се у сриједу, у Берлину, с њемачким колегом др Франком-Валтером Штајнмајером, као и с предједником и члановима Вањско-политичког одбора Бундестага и са савјетником њемачке канцеларке за вањску политику. У средишту свих ових разговора биле су - поред билатералних и европских питања - и регионалне теме, а прије свега косовско питање, приопћено је официјелно у Берлину.

Влада у Берлину - према ријечима њеног гласноговорника Улриха Вилхелма - сматра да косовско питање треба да буде ријешено мирним путем и да, без обзира на тренутне застоје, треба да буде искориштена ова шанса како би се на крају постигао преговарачки успјех. Њемачка влада је такођер путем гласноговорника Министарства вањских послова Мартина Јегера - демантирала писање овдашњих медија како је већ одлучила признати, без оклијевања, независност Косова, па и ону једнострано проглашену...

У свези са овом могућности вриједи подсетити да се Њемачка још прољетос снажно zaloжила за тзв. надзирану независност Косова, али се нити о тој формули није могло постићи јединство чак нити унутар Европске уније. Врло је вјеројатно да се сада министар Штајнамер и њемачка влада у цијелости залажу да Европска унија јединствено реагира на исход преговарачког процеса, под вођством "тројке", који завршава 10. децембра ове године.

Иначе, њемачки стручњаци за вањску политику су врло скептични према "моделу Хонгконг", што је предложила српска страна у преговорима. Овај је приједлог неприхватљив из више разлога, аргументирају неки од њих, висока аутономија Хонгконга је гарантирана само до 2047. године а послјиге тога Хонгконгу нитко више не гарантира аутономију. Мартин Брусис из Центра за примјену политику у Минхену прецизира, пак, да је овај модел неприхватљив из двојаког разлога: "И зато што су косовски Албанци приједлог одмах одбацили, али и зато што постоје велике разлике између односа Косова и Србије и Хонгконга и Кине". По његовом мишљењу, то се најбоље огледа у томе што у Хонгконгу живе Кинези, који се сматрају дијелом кинеске нације иако су десетљећима имали различите економске сужаве, а на Косову је 90 одсто Албанаца који се ни на који начин не сматрају дијелом српске националне државе".

О њемачко-српском дијалогу о Косову, врло сликовито говори и конференција за медије двојице министара. Радио "Дојче веле" је јавио да њемачки министар вањских послова није крио разочарање након разговора с колегом Јеремићем. Додуше, прво је др Штајнмајер био јавно веома суздржан: "Нисмо ондје гдје бисмо хтјели бити. Надали смо се како ће преговори под окригљем "тројке" брже довести до приближавања у стајалиштима. То до сада није био случај. Но, остаје нам још мјесец дана и надам се да су све стране у регији схватиле како нам много више времена неће стајати на располагању... Постоји још трачак наде у прикладност овог процеса, који треба да обе стране потакне на разум, како би

се спријечило избијање већих криза на Западном Балкану", рекао је њемачки шеф дипломатије.

Потом се министар Јеремић у изјави на перфектном енглеском задовољио уобичајеним фразама. Неким се новинарима, док им је тумачио како влада у Београду, у духу европских интеграција и поштивања међународног права, чини све како би се нашао компромис с Приштином, отео гласан смијех. Други су из невјерлице само климали главом, биљежећи Јеремићеве лаконске оцјене: "Ако договор не постигнемо до 10. надам се да ћемо га постићи 11. а ако не 11. онда 12. децембра. Што прије, то боље. Уосталом, проналажење компромиса је много важније од одређивања временског рока."

У том тренутку је Штајнмајер изгубио стрпљење, те је окренут према свом колеги из Србије, рекао: "Настојања да се споразум постигне након 10. идућег мјесеца - премда се овдје спомињао и 11. децембар - у себи носе ризик да неће допринијети већој стабилности Балкана, него прије његовој даљњој дестабилизацији, реплицирао је Штајнмајер и окончао конференцију за медије. Мислим да сте схватили поруку и стога остаје наша амбиција да помогнемо "тројки" како би остварила резултате до 10. децембра. Срдачно се захваљујем"...

Потом се шеф њемачке дипломатије опрашта, за њега је куриозна конференција за новинаре готова. Али не и за Јеремића. Србијански министар вањских послова још једном тражи микрофон. Дискретна опомена коју је нетом зарадио не смије остати без одговора. "Учинит ћемо све што је могуће како би се остварио напредак у процесу до 10. децембра. Србија жели бити дио рјешења, а не дио проблема..."

*Миле Ласић, Данас, 10-11. 11.07.*

## Постоји мала шанса за компромисно решење

Шеф француске дипломатије Бернар Кушнер оценио је данас у Паризу да постоји "мала шанса" да преговори о будућем статусу Косова и Метохије успеју, пренели су домаћи медији.



*Шеф француске дипломатије Бернар Кушнер*

Кушнер је у обраћању посланицима Народне скупштине поводом расправе о буџету министарска коме је на челу, рекао да је шанса да се постигне компромис у преговорима које води Тројка (САД, ЕУ и Русија) између преговарача из Београда и Албанаца са Космета "можда десетак одсто", али да она "ипак постоји". Министар Кушнер је говорио по повратку из Вашингтона, где је пратио председника Николу Саркозија у дводневној званичној посети Сједињеним Америчким Државама.

# НИЈЕ НА МЕНИ ДА СПЕКУЛИШЕМ ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ ПОСЛЕ 10. ДЕЦЕМБРА

Наши укупни односи са Србијом много су шири и обухватнији од Косова. То је питање које решавамо сада и постоје спекулације о томе шта би се могло догодити у будућности. Заиста смо добри партнери са Србима и веома добри пријатељи. Има много људи који верују у оно што радимо, што желимо - интеграцију Србије у Европу, интеграцију у глобалну економију, просперитет за све грађане и оптимиста сам кад је реч о будућности Србије и наших односа - каже Камерон Мантер, амбасадор Сједињених Америчких Држава у Србији у интервјуу Данасу.

## ■ Због чега сте такав оптимиста?

- Сви људи које сам срео у свакој институцији коју сам у међувремену посетио, људи искусни, софистицирани, пролазили су кроз тешка тешка времена у којима су морали да направе избор. Импресиониран сам избором који су направили. Има и даље људи који гласају за странке које су фокусиране на прошлост. То су људи с којима морамо да разговарамо и да их уверимо да постоји нада и поверење у будућност која се гради. Већина људи које сам срео има веома добру визију онога што желе и она је веома слична нашој. Они желе демократску владу, просперитет, праведност, правду. Можда у овом тренутку нису у стању да погледају и кажу да постоји лакши начин да се то оствари, али велики сам оптимиста да ћемо заједно с овдашњим људима, који гледају оно што њихова деце желе, успешно пребродити тешка времена.

## Претеривања поводом демарша

■ Заједно с колегама из Велике Британије, Француске, Немачке и Италије, уручили сте прошле недеље демарш Влади Србије у којем протестујете због поистовећивања односа између БИХ и Републике Српске са ситуацијом на Косову и Метохији. Неки аналитичари протумачили су то као озбиљно упозорење Београду и као индикацију погоршаних односа са Србијом. Да ли је то баш татко?

- Не, и због тога бих хтео бих да упозорим да постоје нека претеривања поводом овог догађаја. То јесте важан догађај, јер смо ми и наши европски савезници обавезни да подржимо Дејтон, посебно да подржимо високог представника Мирослава Лајчака и његове напоре да обезбеди наставак реформи у Босни и Херцеговини и да због тога не треба да буде проблема. Тим поводом желели смо да Влади Србије, која је један од гараната Дејтонског споразума, јасно ставимо до знања да подржавамо господина Лајчака. Не бих то, међутим, протумачио као упозорење или нешто више од тога. Сматрали смо да је важно што смо изразили другачије мишљење. Једноставно, желели смо да се чује наш став у снажној изјави да подржавамо мере господина Лајчака и ништа више од тога.

Можда би се рекло да сам наивни, новодошли амбасадор, али радио сам у земљама као што су Ирак, Пољска и Чешка, у земљама које су прошле или пролазе транзицију и познато ми је како се људи осећају када се нађу на оштрици промена. Веома је важно да људи погледају изнад хоризонта, да не гледају само у дневна питања и да не забораве оно што је иза. Уверен сам да ће то бити успех, а мера успеха ће бити колико добро будемо управљали праксом у наредних неколико месеци, да бисмо могли да пређемо на праву агенду.

■ Српски и албански преговарачи састали су се у понедељак у Бечу. Чини се у овом тренутку да решење можда неће бити нађено до 10. децембра када такозвана тројка -

САД, Русија и Европска унија - треба да саопшти генералном секретару УН Бан Ки Муну да ли је постигнут неки напредак. Стога се поставља питање шта ће се догодити после 10. децембра?



Амбасадор САД Камерон Мантер

-Свестан сам да је то питање које сви постављају, али морам рећи да није на мени да спекулишем шта ће се догодити после 10. децембра. Разлог је веома јасан. Ми заиста подржавамо процес тројке и српска страна заслужује све похвале због своје привржености и енергије уложене у ангажовање у том процесу. За Београд и Приштину то јесте коначна прилика да разговарају заједно и озбиљно. Коментарисање и нагађање шта ће бити после 10. децембра за нас би значило да прејудуцирамо исход, а ја нисам у позицији да то радим.

■ Не само гласови у српској јавности, већ и угледни међународни аналитичари упозоравају да преговарачи косовских Албанаца неће прихватити никакав компромис, ни-шта мање од независности, јер верују да ће Сједињене Државе признати унитарно проглашену независност Косова. Хоће ли заиста САД признати независност Косова?

- Главна ствар коју радимо јесте да подржавамо процес тројке. Наша је позиција да покушамо да одвојимо људе од идеје да унапред уобличавају шта ће се догодити после тога, већ да се



усредсреде на доношење решења које би било прихватљиво за обе стране. То је управо оно што заиста желимо. Наш дугорочни интерес овде потпуно је јасан: желимо да видимо Србију интегрисану у Запад; желимо Србију која није изолована; Србију која је просперитетна. Према томе, у својим настојањима да спојимо две стране не заборављамо дугорочне циљеве и усредсређени смо на то.

■ **Као један од главних разлога због чега САД и део међународне заједнице инсистирају да се решење питања Косова нађе до 10. децембра јесте страх да би одлагање решења могло да изазове политичку нестабилност и насиље на Косову. Има, истина, логике у томе, али због чега се онда не узимају у обзир и упозорења српских званичника да би независност Косова могла да изазове нестабилност у Србији?**

- У праву сте, наш је интерес да узмемо у обзир прошлост, као и могућност избијања немира, јер трагамо за стабилношћу у региону. То је наш главни циљ и сматрамо да све што следи треба да води до стабилности у региону. Стицајем околности управо пре доласка на овај интервју био сам на састанку с премијером Војиславом Коштуницом и био сам веома импресиониран што сам у разговору с њим видео његову одређеност да се избегне свако насиље. Решење које уследи не сме да изазове насиље под било којим околностима. То је веома охрабрујуће и то је нешто што ћу заједно са својим европским пријатељима наставити да наглашавам да, без обзира на оно што се догоди у овом случају, определили смо се за ненасилно решење.

## Русија је за нас важан партнер

■ **Односи САД и Русије су на најнижем нивоу од краја деведесетих, што показују спорна питања као што су противракетни одбрамбени штит, ирански нуклеарни проблем, а сада и Косово. Од односа двеју најмоћнијих држава зависи и остатак света, па би било интересантно чути шта се може очекивати на том плану убудуће?**

- То питање занима буквално свакога у Вашингтону. Русија је за нас важан партнер, као што сте приметили у Ирану поводом питања ширења нуклеарног наоружања, у енергетској политици широм света. Ми смо стога веома забринути што су наши односи захладнели и чинимо све што је у нашој моћи да очувамо отвореним линије комуникација и да пронађемо сфере заједништва с Русијом. Навешћу вам као пример последњу посету државног секретара Кондолизе Рајс и државног секретара за одбрану Роберта Гејтса Москви, када је разматрана не само противракетна одбрана, већ се разговарало и о Косову и о осталим важним питањима. Ми смо спремни да идемо веома далеко како би Русија добила поштовање које заслужује и да радимо с Русима на заједничким питањима. У то полагамо велике наде, али као што кажете свет је с правом забринут што се наши односи не развијају добро. Надам се да можемо радити на врсти сарадње коју, на пример, имамо с руским колегом у тројки која се веома добро одвија. Можда бисмо могли да покушамо да сарадњу с Русијом на примеру Косова применимо и у осталим заједничким питањима. Али, у праву сте, то није нимало лако.

■ **Представници власти у Београду су рекли да никада неће признати независност Косова. У контексту могуће независности, очигледно је да би такав развој могао имати негативан утицај на односе са земљама које признају Косово, а пре свега САД. То није добро ни за Србију ни за Балкан у целини, па се може рећи да је пред вама као америчким амбасадором веома тежак задатак у данима који долазе?**

- Није то тако тежак задатак. Импресиониран сам радом и прихватањем наших вредности и идеја овде, пријатељством Срба. Наши односи нису само Косово. Недавно смо прославили 125

година дипломатских односа између Сједињених Држава и Србије, ту су историјски везе, српска емиграција која живи у Сједињеним Државама, економске инвестиције, имамо овде водеће америчке инвеститоре. Врста утицаја које Америка има у земљама овог региона огледа се, рецимо, и у питањима попут реформи. Наши односи укључују и образовну и културну размену, промовисање владавине права, инвестиција, изградњу малих предузећа. Кад кажете да имам тежак задатак, ја га заиста не доживљавам као тежак. Пре већину доживљавам као пријатан задатак.

■ **Америка се спрема да главну реч на Косову препусти Европској унији. Значи ли то да Америка одлази с Косова?**

- Не, на Косову у оквиру Резолуције 1244 имамо војнике у саставу Кфора, на Косову су амерички инвеститори баш као и у Србији. Желимо за Косово исто оно што желимо и за Србију, желимо да буде просперитетно и интегрисано у Европу. Наши методи су тамо исти као и овде: да промовишемо демократију, да обезбедимо помоћ и да интегришемо Косово у западне институције. То не значи да немамо много поштовања за улогу Европе. Да тако кажем, техничка улога Европске уније на Косову јесте огромна. Ми не гледамо на то као да Унија преузима сву одговорност, а ми одлазимо. Европска унија је изванредан партнер у пројекту интеграције Косова у Европу.

■ **Угледни амерички и међународни експерти упозоравају да је имиџ Америке у свету драстично опао. Шта садашња администрација предузима да поправи ту слику?**

- Говорићу у своје име. Не мислим да Срби - користим их овде као пример - цене реч, већ дела и оно што радимо. Најбољи начин да побољшамо имиџ не само у Србији, већ и широм света, јесте оно што радимо, ствари попут повећања размене младих људи и студентата који одлазе у Сједињене Државе. Имамо неколико програма размене младих људи, за средњошколско и универзитетско доба, научне раднике, да бисмо побољшали своју економску присутност овде. Економско присуство се не своди само на обезбеђивање посла, или да људи науче нове методе менаџмента, већ и да се разговара о улози бизниса у друштву,



Помоћ у акцији за борбу против глади у свету

отвореном и чистом бизнису, напорима у кампањи против корупције. Ако разговарате с људима на југу Србије, у Санџаку где имамо важне економске задатке, видећете да је то врста дела која помажу нашој репутацији. Ако радимо заједно с вашим стручњацима за владавину закона на хватању оптужених за ратне злочине, ако радимо на судству, развијању парламента као институцијама којима се верује, као демократским институцијама, онда је то посао који помаже нашој репутацији. Прави доказ тога јесте оно што радимо на терену и то помаже нашој репутацији: радити оно што мислимо да је исправно с партнерима који прихватају наше вредности.

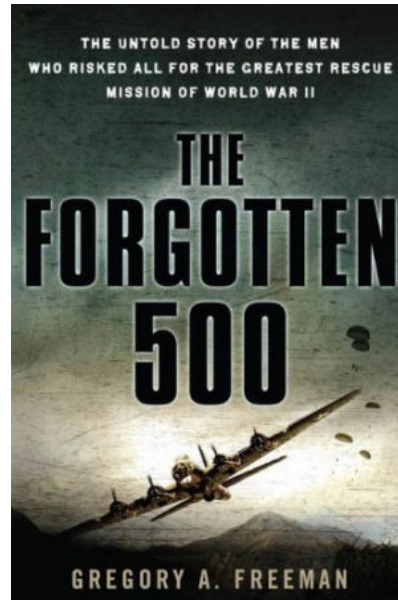
Милован Јауковић, Данас, 11-12.11.07.



**Зашто светски медији постају све мање заинтересовани за српску причу о будућем Косову**

## НИ ИГРА, НИ РЕЗУЛТАТ

Енглески публицист Миша Глени указао је недавно на проблем оних који покушавају да у западним медијима пренесу "другачије виђење" о збивањима на Балкану ("Уредници су мало заинтересовани за проблеме које Србија има с Косовом или било чим другим. Балкан се, све у свему, сматра прилично исцрпелом темом").



*1999 - "Србе у пакао" - насловна страна магазина ТАЈМ. Зашто се дозволило да се заборави највећа акција спасавања америчких војника, 500 пилота, које је извршила 1944. године Краљевска војска у отаџбини?*

Тој оцени, у принципу, нема шта да се дода нити одузме. Али, то је само део те, уопште узев, невеселе приче. Само један сегмент проблема везаног за медијску презентацију Косова у свету - презентацију која ове недеље (после хонгконшке рунде бечких преговора) није била баш нешто охрабрујућа.

Тако, рецимо, Њујорк тајмс после свега преноси следећу Чекуову поруку из Приштине: "Дипломатија са Београдом запала је у ћорсокак и Косово не може још дуго да чека с декларацијом о независности. Ми немамо морално право да кажемо да нам је потребно још времена. Ако Вашингтон затражи да још мало сачекамо, ми ћемо то учинити. Али, ако се тај датум одужи после 10. децембра, ми идемо својим путем. Дошло је време за проглашење независности".

Или агенција Ројтерс: "У покушају да уплаши Запад и наведе га да одустане од подршке независности Косова, Србија оживљава агресивни национализам какав није виђен од времена Милошевића. Западне дипломате у Београду кажу да ово није први пут да је Србија употребила своје сународнике као пионе у нади да ће искористити западни страх од нарушавања крхког мира у Босни - као адут за Косово. То би могло да утиче на неке у Европској унији који су досад били неутрални око Косова и да их уплаши".

Или ЦНН - са оценом да проблеми са статусом Косова прете да прерасту у кризу ширих размера, с обзиром на развој ситуације у Републици Српској и Македонији. Цитирају се експерти који сматрају да би косовски Албанци могли до краја године да

прогласе независност и да ће после тога уследити "поплава" признања најважнијих држава међународне заједнице, предвођених САД. "Ако смо 1999. могли да покренемо рат против Милошевића без одобрења Савета безбедности, не видим разлог што сада на исти начин не бисмо могли да решимо статус Косова" - каже на ту тему Јануш Бугајски, регионални директор Центра за стратешке и међународне студије из Вашингтона.

Ту је и недељник Њујоркер: "Београд жели да задржи територијални интегритет над Косовом, не марећи за два милиона Албанаца који тамо живе и оптужујући их да су на тој територији створили легло организованог криминала. Очување стабилности на Косову од кључног је интереса за НАТО".

Није далеко ни Амерички национални радио: "Тензије у процесу решавања статуса Косова, као и најаве једностраног проглашења независности Покрајине, изазвале би озбиљне реакције у српском делу Босне, где је ојачао покрет за издвајањем из БИХ".

Исто тако, и радио Дојче веле: "Немачка ће, као и наши савезници, признати независност Косова" - изјавио је неименовани званичник владе у Берлину. "Никада нисмо то рекли јавно, али и ми ћемо подржати независност Косова. Међутим, још је рано да о томе говоримо, пре него што се оконча процес "тројке" током којег ће се, како очекујемо, ипак премостити разлике".

Итд., итсл... С питањем које се намеће тим поводом - где се, како и због чега у целој тој медијској гужви изгубила наша косовска прича?

У трагању за одговором на ту дилему ступа се, за почетак, на познати терен немогућности јасног идентификовања и јединственог презентирања националног интереса Србије. А потом, на вечни проблем нашег лобирања у Америци и, уопште, у белом свету.

Наравно, све то није и без везе и с неким тешко разумљивим критеријумима и приоритетима људи који воде ову земљу. Само један пример: како другачије објаснити апсурд да Коштуничин кабинет већ четири месеца чак и не одговара на понуду да пре-мијер - у интервјуу за један утицајни лист из Вашингтона - образложи америчкој јавности позицију Србије око Косова и осталих питања из односа наших двеју земаља?



*Зашто свет није упознат да од 1090410 хектара на Косову и Метохију Србима припада 641071 или 58,79%?*

...Сећате се, вероватно, оног нашег фудбалског селектора који нас је својевремено (кад бисмо се негде избрукали пред светом) слуђивао оним својим теоријама типа "ми немамо кризу игре, већ кризу резултата". Ех, где су та златна времена кад се то односило само на фудбал.

**ДАНАС, 11-12. 11.07.**



## НЕ ВЕРУЈЕМ У МОГУЋНОСТИ ОРГАНИЗОВАНОГ НАСИЉА НАД СРБИМА

Саговорник Данаса Шаип Камбери, спада у ред оних албанских интелектуалаца с југа Србије, који никада није давао исхитрене и радикалне политичке изјаве. Посебно је значајно његово искуство с терена из времена ескалације албанског екстремизма на југу Србије 2000. године када је покушавао да реалним прагматизмом допринесе смиривању и стабилизацији међуетничких односа. Финализацију статуса Косова Шаип Камбери тумачи без сувишних емоција, сагледавајући косовску ситуацију и у контексту међуетничких односа у три општине југа Србије. Разговор за Данас почињемо питањем о прошлонедељном сусрету политичких представника Албанаца на југу Србије са Ветоном Суроијем у Приштини.

■ Агенције су пренеле вест да ће Приштина, у случају проглашења независности Косова "посебну пажњу" обратити на три општине југа Србије. Шта то практично значи ?



Шаип Камбери

- Последњи састанак политичких лидера Албанаца Прешевске долине (Прешево, Бујановац и Медвеђа) је један у низу који се последње године одржавају са Ветоном Суроијем, који је испред косовске делегације за преговоре са Београдом одређен и за питања мањина на Косову. Овај састанак је имао информативни карактер, односно г. Суроиј је обавестио политичке лидере ових општина о току процеса преговора о статусу Косова и о

ставовима које званична Приштина има у вези с правом мањина. Мислим да улазимо у период - када се буде решио статус Косова - у којем ће Приштина активније него до сада обрађати пажњу на положај овдашњих Албанаца. То ће бити и њена обавеза и њено право.

■ Остаје ли на снази став да ће Приштина од Београда тражити иста права за Албанце на југу Србије која буду имали Срби на Косову?

- Приштина је од самог почетка инсистирала на стандардизацији права мањина у овом делу Западног Балкана, односно, да решења из Ахтисаријевог плана, у делу који говори о правима мањина на Косову, буду применљиве и у Прешевској долини. Званична Приштина је и у моделу споразума о будућим односима Косова и Србије предвидела примену принципа реципроцитета по овом питању. Што се тиче политичког става Албанаца овог региона, он је изражен Политичком платформом из 2006. и Политичком декларацијом из септембра 2007. Ови политички документи инсистирају на изједначавању права Албанаца Прешевске долине с правима која буду припала Србима по споразуму о будућем статусу Косова.

■ Како оцењујете тренутну политичко-безбедносну ситуацију у региону југу Србије и страхујете ли од могућег насиља након решавања статуса Косова?

- Оцена је последње седнице Скупштине одборника Албанаца Прешева, Бујановца и Медвеђе да је општа ситуација у региону сложена и да је та сложеност, превасходно последица непотпуне реализације Програма Владе за решење кризе у региону од 2001. Општи је утисак да садашња Влада, као и она пре ове, не поклања довољно пажње свом Програму и да се понаша као да

су у овом региону решени сви проблеми. Избегавање решавања проблема као што су из области образовања, службене употребе језика, отварање малограничних прелаза с Македонијом, нерешена приватизација и недостатак стратегије за економски развој региона, непотпуна интеграција мањина су узроци овакве сложене ситуације. Последњи инцидент у Медвеђи, када су у станици полиције злостављана три млада Албанца, додатно заоштрава ситуацију.

### "Специјалне везе" Прешевске долине и Косова

■ Ако Косово постане независна држава, хоће ли Албанци с југа од власти у Београду тражити да имају "специјалне везе" с Приштином, као што је то случај између Београда и Бањалуке?

- Наш је став да би Прешевска долина, у будућој регионализацији Србије, због језичких, културних, верских и других посебности које је карактеришу, требало да буде посебан регион. У тој будућој регионализацији ми смо против тога да се она врши праволинијски (подела у шест истих региона) јер би то значило непоштовање наведених посебности, и то не само код нас. Као такав, регион Прешевске долине би у комуникацији са Приштином, требало да има могућност сарадње на плану образовања, културе, употребе језика и симбола, информисања итд.

Сведоци смо да се у Прешевској долини већ седам година одвија један политички процес чије је првенствени циљ био решавање оружане кризе и интеграција Албанаца. Ни у седмој години нису решени осетљиви проблеми, нпр. у образовању, што доказује да Србија нема адекватне институције, а често ни политичке воље, за њихово решавање. Без институционалне сарадње с Приштином, ови проблеми се не могу решити. Стандардизација права мањина, поштовање њиховог националног, културног, језичког идентитета у складу с прокламованим европским вредностима, и економски развој ових општина довели би пуну политичку стабилизацију овог рањивог региона.

■ Значи ли то неку врсту аутономије на југу Србије? Да ли би могло бити речи о припајању три општине некој новој држави ?

- Албанци Прешевске долине се од настанка вишестраначког система труде да воде реалну политику. Све политичке партије Албанаца овог региона учествују у институцијама система преко којих се боре за побољшање политичког статуса Албанаца. Оне се залажу за стварање посебног региона од ових општина у складу са европским вредностима. У том контексту, усвојени кључни став у поменутој Политичкој платформи јесте да "одборници поштују принципе Контакт групе о непромењености граница". Евентуално одступање међународне заједнице од свог става по питању променљивости граница сигурно би имало рефлексије и у Прешевској долини, мада лично не верујем да ће до промене тог тврдог става и доћи.

■ Са српске стране има и оних политичара који у случају проглашења независности Косова заговарају "затварање границе" и потпуну блокаду према Приштини. Како Ви на то гледате из перспективе етничких Албанаца с југа Србије.- Заговарање ове стратегије сигурно да забрињава и политичаре и албанско становништво Прешевске долине. Такав потез би значило гетоизацију Албанаца и могућност примене насиља над овим становништвом, посебно када се има у виду да су ово милитаризоване општине и да у оквиру српских снага безбедности има и појединца који су овде премештени с Косова после рата 1999. године. То би практично значило повратак на период 1999-2000, и поништавање и оних резултата који су, у једном политичком процесу, постигнути уз помоћ међународне заједнице. Пошто би негативне последице овог акта погодиле целу Србију, верујем да ће преовладати здрав разум када се буде о томе одлучивало.



■ Међу политичарима Албанцима на југу Србије и даље постоје они који сматрају да стабилност у овом региону може да одржи само присуство међународних снага, у првом реду НАТО-а. Како ви на то гледате?

- Догађа се да ставови политичких партија Албанаца овог региона буду различити по одређеном политичком питању, нпр. око учешћа на парламентарним изборима. Међутим, оно што њих везује јесу ставови Политичке платформе од 14. јануара 2006, која је потврђена Политичком декларацијом од 29. септембра 2007. Заједничка је констатација да је "регион милитаризован и да из њега треба повући ванредно ангажоване војно-полицијске снаге, да треба одустати од изградње масивних војних објеката на овом подручју а да за ред и мир у региону треба да се ангажује мултиетничка полиција". Ја сам одборник у СО Бујано-вац, и гласао сам за овакве ставове. До сада они нису промењени, а ниједна политичка партија се није дистанцирала од истих. Што се тиче поверења Албанаца у међународне институције, оно потиче још из периода када је уз њену помоћ и директно учешће мирно решена криза у Прешевској долину.

- Сматрам, са ове временске дистанце, да не треба заборавити чињеницу да је, када је објавила "План и Програм за решење

кризе у општинама Бујановац, Прешево и Медвеђа", тадашња влада Србије упутила јавни позив међународној заједници да се умеша у процесу решавања овдашње кризе. Сада се ова обавеза Србије покушава заборавити као и њене конкретне обавезе према Албанцима преузетим по Програму Владе Србије.

■ Ако дође до случајева насиља на Косову и одласка Срба, страхујете ли да би то могло да се деси и Албанцима на југу Србије ?

- Не верујем у могућност организованог насиља над Србима, будући да то није у интересу Албанаца који се залажу за што брже решавање статуса. Један такав сценарио би сигурно поткопао наде за брзо дефинисање статуса, дакле то би било противно стратешким интересима Албанаца на Косову, који су доста активни да прикажу да ће права мањина бити поштована по понуђеном моделу Ахтисаријевог плана. Са друге стране, и ми страхујемо од могућности организованог одласка Срба због незадовољства одлуком о статусу Косова и њиховог евентуалног (организованог) смештања у Бујановцу. То би сигурно значило улазак у еру насиља у овој општини, која би се онда проширила на цео регион.

Војкан Ристић, Данас, 11-12. 11. 07

## ДИВЉИ СЕВЕР МАКЕДОНИЈЕ

### У Тетово је стигла група припадника АНА

Скопље, 5. новембра – Захваљујући антагонизму политичких присталица две водеће албанске партије у Македонији, овдашњи полицијски органи лако долазе до информација безбедносног карактера. У међусобној трци за превласт на терену, симпатизери ДПА Мендуха Тачија – који је у владиној коалицији – и приврженици опозиционог ДУИ Алија Ахметија полицији сервирају прецизне информације о деловању противничке стране.



Блокада на путу за Тетово

По том обрасцу је МУП-у овог викенда дојављено да је са Косова и Метохије допутовала шесточлана група до зуба наоружаних момака, спремних да по цену сопствених живота освете свог недавно убијеног рођака и команданта Џавида Морину. Група осветника је на македонску територију ушла легално, са пасошима Унмика и стационирала се код својих старих јатака, рођака и пријатеља у Тетову.

Косметски одметници су преко посредника понудили пристојну новчану награду за сваку информацију о учесницима окршаја у којем је, у близини села Пороја, недавно убијен одбегли косметски криминалац Морина. Чињеница да је Морина био

пријатељ Алија Ахметија, те да је у околини Тетова, после бекства из косовског затвора Дубрава оперисао са одметнутим припадницима АНА иде у прилог осветницима. Логистичка подршка им је загарантована, па им само остаје да се домогну убица својег пријатеља.

У целој овој причи и стратегији осветника постоји бар један проблем – вођа банде која је ликвидирала Џавида Морину је Агим Краснићи, уважени члан Тачијеве Демократске партије Албанаца и неприкосновени господар илегалних послова у албанском делу македонског криминалног миљеа. Захваљујући свом заштитнику Тачију, Краснићи је недавно ослобођен оптужбе за доказано терористичко деловање на тлу Македоније.

На вест да су са Космета стигли осветници, огласио се представник Тачијевог ДПА и народни посланик Ружди Матоши, изјавивши да ће, уколико ДУИ настави са подршком косметским криминалцима, обелоданити имена високих функционера који финансијски и на други начин стоје иза криминалних структура на северу Македоније.

У позадини ове приче је МУП Македоније, који за сада остаје по страни уз званично објашњење да инцидент код Тетова није пријављен, те да нема званичног захтева за његову истрагу. Представници македонске полиције су минулог викенда косметским властима предали тело погинулог Морине и за њих је тај случај завршен, наравно уколико неко од учесника у инциденту не затражи званичну истрагу.

### Македонска полиција убила шесторицу бандита код Тетова

Скопље, 7. новембра – У данашњој акцији припадника Специјалних јединица МУП Македоније у рејону тетовских села Бродец, Вејце и Вешала убијена су четворица припадника криминалних банди са Косова, а шест лица је ухапшено, саопштила је министар унутрашњих послова Гордана Јанкуловска. После ове изјаве, полиција је на терену пронашла још два тела. Јанкуловска је рекла да је операција припадника специјалних јединица МУП Македоније била организована у тајности, са циљем да се „неутралише деловање одметнутих припадника албанских паравојних формација које су задњих месеци деловале у тетовском региону”.



Јанкуловска је рекла да међу припадницима специјалних јединица није било повређених, а да је акција окончана у поподневним сатима, чиме је стављена тачка на деловање оружаних банди.

Како је раније објављено, убијени су припадници банде Лирима Јакупија и Рамадана Шитија, затвореника одбеглих из косовског затвора Дубрава. Шити и Јакупи, чији је надимак Нациста, нису ухваћени.

Према званичним полицијским изворима, акција је започела у пет часова потпуном блокадом села Бродец, Вејце и Вешала. Ухваћени на спавању код својих јатака, бандити су се брзо организовали и жестоко узвратили ватром, али су брзо неутралисани. Неки су успели да пробију полицијску блокаду и да се повуку и сакрију се у шумовите обронке на Шари.

Због безбедности цивила, сви прилази поменутих селима били су блокирани, а новинарима, који су се у великом броју окупили на друму код Тетовске жичаре, био је забрањен приступ местима полицијске акције.

Напуштајући редовну седницу Собрања Македоније у Скопљу, посланик и потпредседник Демократске уније за интеграцију (ДУИ) Теута Арифи је скупштинским извештачима потврдила да на Шари има погинулих. Она је успут објаснила да жури на хитан састанак руководства ДУИ у Тетову, који је сазван управо због акције специјалаца.

Македонски електронски медији су пренели и вест о блокади српско-македонске границе у делу према Косову и изјаву америчког генерала Џона Доверна да припадници Кфора неће допустити преливање сукоба македонске полиције и одметнутих косовских криминалаца.

Македонска полиција демантовала је информацију коју је објавио НАТО у Приштини да је у окршајима срушен један хеликоптер, за који је Радио-телевизија Косова јавила је пао на територији Космета.

У време акције на Шари специјалци МУП-а Македоније су у скопском насељу Чаир ухапсили четири лица албанске националности, за које се основано сумња да су давали логистичку подршку криминалцима за којима је организована полицијска потера.

## На Шари ликвидан Рамадан Шити

**Скопље, 8. новембра** – Планинска бора, назив операције македонске полиције у којој су јуче на обронцима Шар планине изнад Тетова убијена шесторица одметнутих албанских екстремиста, полако се стишава.

Македонски електронски медији углавном допуњују јучерашње вести прецизнијим подацима о току и резултатима полицијске акције у неутралисању албанских паравојних банди са Космета и из Македоније. И званични извештај МУП-а Македоније – који је јуче касно поподне новинарима презентирала Гордана Јанкуловска, министар полиције – незнатно је коригован, пре свега подацима да су убијена шесторица, а не четворица бандита, како је јуче саопштено, те да је њих тринаест ухапшено.

Данас је такође потврђено да је у акцији ликвидан, кажу да се сам убио ручном бомбом, Рамадан Шити, један од вође криминалне банде. Потврђено је такође да је био повређен један припадник полиције, уз напомену да је повреде на ноzi задобио у незгоди при акцији, односно да му повреду нису нанели прогонени бандити.

Међу убијеним и ухваћеним криминалцима нема Лирима Јакупија, који је са Шитијем руководио одметнутим бандитима који су им се sukcesивно придруживали од њиховог бекства из косовског затвора Дубрава.

Према информацијама из македонског МУП-а, подручје око тетовских села Бродец, Вејце и Вешала, на којем је реализована јучерашња акција, и даље је под контролом јаким полицијских

снага. На терен су изашли истражни органи који треба да утврде чињенично стање за коректан извештај о целој операцији, у којој је, поред осталог, заплена велика количина оружја и муниције.

Док већина грађана Македоније, па и припадници албанске националне мањине, оправдава и хвали акцију полиције, руководство и чланови Демократске уније за интеграцију (ДУИ) Алија Ахметија оптужују актуелну власт и осуђују полицијску акцију. У саопштењу са хитне седнице руководства ДУИ, које је новинарима усмено препричао градоначелник Тетова Хазби Лика, „оштро је осуђено узнемиравање недужних мештана Бродеча и околних насеља”.

ДУИ за јучерашњу акцију полиције посебно жестоко оптужује Мендуха Тачија, лидера Демократске партије Албанаца, која је део владајуће коалиције. Због претњи које су му и раније упућиване, Тачи и његова ужа породица су под појачаном полицијском заштитом.

Као и приликом ранијих сличних активности македонске полиције, са званичним коментаром огласиле су се власти у Тирани. У саопштењу Министарства спољних послова суседне Албаније, које је пренела Сонила Ватију, портпарол, изражена је „дубока забринутост у вези са догађајима у Македонији”. Од власти у Скопљу је затражено „да избегну било који вид притисака и употребе силе од стране припадника полиције у области јучерашње акције”.



*Оружје и опрема заплена у акцији македонске полиције*

Као својеврстан одјек јучерашње успешне операције македонске полиције у тетовским селима Бродец, Вејце и Вешала долазе приче њихових мештана, чија је кооперативност и званично похваљена. Причају како су месецима били таоци криминалаца које су морали да хране, да им обезбеђују преноћиште и да их обавештавају о кретању полицијских патрола.

Насупрот њима, присталице ДУИ прете и поручују да се неће све завршити на овоме. На то упозоравају и македонски званичници, потенцирајући да следбеници Лирима Јакупија, који је преживео јучерашњу полицијску потеру, неће одустати од својих активности.

Својеврстан је куриозитет то што се поводом јучерашње акције македонске полиције на Шари до сада нису огласили представници међународне заједнице, који су то до сада чинили редовно и поводом значајнијих активности безбедносних органа Републике Македоније.

## Бандити са Шаре бежали у шалварима

**Скопље** – Акција македонских специјалаца на Шари је организована и реализована у строгој тајности, па је разумљиво што три дана после ликвидације криминалне банде на светлост дана излазе појединости које негирају тврдње да је само реч о групи одметнутих албанских криминалаца. Утврђено је, на пример, да су неки од убијених и ухваћених бандита носили униформу армије једне западноевропске земље, што показује да су српско-македонску границу према Косову прелазили



легално, преко граничних прелаза које контролишу међународне снаге и македонска полиција. Упућени кажу да је поменута униформа била најваљиднија пропусница, те да особе које су је носиле нису имале обавезу ни да застану на рампи граничних прелаза.

Медијима и лаицима остаје само да нагађају о којој је западно-европској земљи реч и нису ли припадници распуштених паравојних АНА и ОНА имали логистичку подршку припадника међународних снага стационираних на Космету. Такву сумњу повећава и чињеница да су македонски специјалци у акцији у тетовском селу Бродец запленили, између осталог наоружања, и „стрингере“, софистицирано оружје намењено за обарање хеликоптера. Према мишљењу македонских полицијских експерата за оружје, за руковање „стрингером“ неопходна је дужа обука, што посредно указује да су бандите обучавали страни војни инструктори.

## ОВК преузео одговорност

**Тетово** – Организација која себе назива Политичко-војни савет ослободилачких војски Косова (ОВК) преузела је одговорност за сукобе са припадницима специјалних јединица македонске полиције у селима подно Шар-планине, у околини Тетова.

У саопштењу те организације наводи се да су њени чланови, бивши борци „ослободилачке војске албанских простора“, присиљени да организују регуларне војне јединице како би „заштитили угрожени албански народ и сваки педаљ албанске територије“.

Сукоб у околини Тетова припадници ове организације оценили су као „заштиту националног поноса“, док је акција македонске полиције оцењена као „напад македонско-словенске власти против албанског народа“. „Све досадашње словенско-албанске споразуме проистекле из последњих ратова на Косову и на албанским просторима, као и учеснике тих споразума, сматрамо ништавним“, наводи се у првом саопштењу ове организације са седиштем у Тетову, објављеном преко Интернета.

У саопштењу се подвлачи да „не може да буде стабилног политичког и војног решења, мира и стабилности на узбурканом Балкану без поштовања и спровођења одлука конференције у Бујану за самоопредељење (Космета, и присаједињења Албанији), за оживљавање војног завета припадника све три ослободилачке војске – Косова, источног Косова (Прешево, Бујановац, Медвеђа) и Македоније“.

### Танјуг

На ћувицима на Шари, македонски специјалци су открили ровове и бункере опремљене за дуготрајан боравак оних који су их користили. У добро обезбеђеним подземним склоништима било је врећа за спавање и велике количине намирница: вреће са кромпирима, луком, двопеком, конзерве са воћем и поврћем, санитарски материјал и муниција различитог калибра.

У борбеној стратегији „браниоца угњетеног албанског становништва“ у подшарским селима су имали и залихе женске одеће у коју су се многи преоденули, не би ли тако утекли полицијској потери. Такви „борци у шалварима“ су ухаћени у подрумима кућа у Бродцу и Вејцу.

МУП Македоније је данас, у скопској касарни „Ђорче Петров“, извршио јавну презентацију оружја које је заплењено у операцији „Планинска бура“. Разгледању оружја присуствовали су војни аташеи при страним амбасадама у Скопљу, који су као и други посетиоци и новинари имали прилику да се увере у арсенал оружја којим су располагали одметнути албански криминалци на Шари. Према проценама војних стручњака ово наоружање је било довољно да се опреми 150 лица а количина муниције различитог калибра је довољна за вишемесечно војевање.

*Миле Раденковић, Политика, 6.-11.11.07.*

## ЈОШ СЕ НАДАМО ДОГОВОРУ

У ЕВРОПСКОЈ унији, тренутно, не постоји решење нити предлог за статус КиМ за који се каже: тако мора бити. Сви се надамо договору, а тежња Немачке је да све учини да до таквог решења дође - каже у свом првом интервјуу од доласка у Србију Волфарм Мас, амбасадор Немачке.

**\* Да ли је идеја о Србији и КиМ као две Немачке коју је изнео немачки дипломата Волфганг Ишингер став иза кога би стао званичан Берлин или само тестирање преговарача?**

- Није реч о званичном ставу Немачке. Сугестија амбасадора Ишингера није имала за циљ да се садржај тог немачког споразума користи као нацрт за решење питања Косова, већ да се разматра метод којим се, евентуално, може доћи до договора, јер је потпуно јасно да се те две ситуације не могу поредити. Он је само хтео да стави до знања да је у историји било сличних ситуација, у којима су стране биле потпуно супротних ставова, са потребом да регулишу неке друге области. Пошто се идеја односи само на технику преговора, ни унутар ЕУ није било усаглашавања ставова да ли је то званичан предлог.

**\* Дакле, ваш став је да је метод којим су се споразумеле две суверене земље, применљив и у косовском случају, будући да је КиМ део Србије?**

Тај метод подразумевао је да питање о којем није могућ консензус, може да се задржи као супротност, а да се истовремено налазе споразумна решења у другим областима. Примера ради, Савезна Република Немачка никада није признала Немачку Демократску Републику за страну државу, а као последица тога, представник СРН у НДР није био представник Министарства спољних послова већ Уреда савезног канцелара, и обрнуто. Стална представништва нису се називала амбасадама. Односи две Немачке били су на потпуно другачији начин регулисани него односи са другим државама, али се омогућавало да се НДР осећа, и према трећим земљама представља, као суверена и независна држава. Није то био најсрећнији суживот, али је био миран.

**\* Још се води дискусија шта је предмет преговора. Српска страна тражи да то буде статус, а приштинска намеће тему постстатусних односа...**

- Нико неће имати користи ако питање Косова и даље остане отворено. Наш циљ је да двома странама ставимо до знања да су оне одговорне за проналазак решења и да треба да се договоре. Без обзира на то о каквом се договору ради, за нас ће то бити најбоље могуће решење. Компромис значи да свако направи један или више корака уназад, што би за сваку страну значило "друго најбоље решење", пошто је прво оптимално недостижно. Уколико не буде компромиса, наћи ће се друга решења, а ја не знам како би она могла да изгледају, нити бих желео да спекулишем. Шта год би уследило, било би горе од сваког споразума.

## СВАКА ОДЛУКА ИМА СВОЈЕ ВРЕМЕ

**\* МОГУ ли изјаве дела српске власти о војној неутралности и неприступању НАТО утицати на даљи европски пут Србије?**

- Заговорник сам стратегије: све у своје време. Србија већ успешно учествује у "Партнерству за мир", жели да приступи ЕУ. И ЕУ је организација која је незамислива без солидарности. Грађани Србије сигурно ће у одговарајућем тренутку имати прилику да одлучују о приступању НАТО. Хајде да се сада фокусирамо на оно што је у овом моменту важно.

**\*Можемо ли се надати да ће се Немачка и амбасадор Ишингер заложити да обе стране у преговору буду једнако уважаване?**

-Потпуно је сигурно да нико не намерава да од једне стране тражи да направи већи уступак од друге. Није реч о проблему



који је настао јуче, који се решава данас, а сутра ће бити заборављен. Јасно је да ће свако решење неизбежно емоционално оптеретити и Приштину и Београд. Свесни смо, међутим, колико нас кошта одуговлачење и колико би нас још коштало ако бисмо све друго оставили у сенци овог питања. Сматрам да ће Србија због великог потенцијала људи, географског положаја и историје извући највећу корист ако се реши питање КиМ, јер ће слободно моћи да крене у будућност.

**\* Да ли ће Немачка бити за то да се преговорима пружи шанса и после 10. децембра, уколико до тог датума не буде компромиса? Има нових идеја, Србија је наступила са предлогом Хонгконга...**

- Многи ће рећи да је процес у посредовању "тројке" можда последња шанса да се договор постигне и отуда наше велико залагање да се ова шанса искористи. Десетог децембра завршава се мандат "тројке" и ова фаза преговора. Шта ће бити после, само можемо да спекулишемо. Зависиће од ситуације у датом моменту. Ипак, у преговорима нисмо ни ви ни ја, а могло се чути да се сада много интензивније преговара него пре три месеца. Чињеница да обе стране на преговоре шаљу највише представнике, за мене је доказ са каквом озбиљношћу и решеношћу се приступа тражењу договора.

**\*Да ли вам се модел Хонгконга чини као решење?**

- Беспредметно је мене или Контакт-групу питати шта мисли о неком моделу. Он треба да се "прода" другој страни. Било који договор две стране прихватљив је и за нас.

**\*Да ли по тој логици, за вашу земљу није прихватљив предлог - независност, јер на то решење не пристају обе стране?**

-Не мислим да је логично да се моја претходна изјава окреће на начин као што сте ви то урадили. На нама, иначе, није да коментаришемо шта је идеалан предлог и шта је прихватљиво. Не постоји ниједно решење које ми преферирамо и које бисмо желели да се спроведе.

## ИМАМ АМБИЦИЈУ ДА СЕ БАВИМ СРБИЈОМ

**\*У КОЈОЈ мери је недипломатска изјава вашег претходника Андреаса Цобела оптеретила односе наше две земље, иако се званични Берлин оградиле од става амбасадора?**

- Не практикујем да коментаришем изјаве мојих претходника. Овде сам примљен љубазно, чак срдечно. Са српским партнерима могао сам да разговарам о свим питањима у духу поверења, отворено, у настојању да се покаже обострано разумевање. Мој осећај је да су ме у Београду веома добро примили.

**\*Намерава ли да успоставите другачије односе са домаћином него што их имају неке ваше колеге, које имају амбицију да се баве политичким приликама у Србији?**

- Имам амбицију да се бавим, не само политичким приликама у Србији, него Србијом уопште. Морам још много да научим како бих разумео своју земљу-домаћина. Моја амбиција, нити мој задатак, није да делим савете. Како ће Србија организовати своју будућност, суверена је одлука њених грађана. Међутим, говорићу и о свему што је од интереса за Немачку и Европску унију.

**\*Да ли сте свесни какве би последице по регион могло да изазове стварање нове албанске државе?**

-Како год да се ова ситуација оконча, неће проћи без потешкоћа. Убеђен сам, међутим, да има неколико опција које је лакше држати под контролом него неке друге, због чега је у властитом интересу и Србије и Косова да теже договору, а након тога многе ствари у региону биће лакше.

**\* Да ли је ваша земља привржена томе да решење за КиМ једино може бити оно које усвоји СБ УН?**

- СБ УН је донео Резолуцију 1244. Изасланик Марти Ахтисари преговарао је по налогу УН, генерални секретар УН директно је поверио мисију "тројки". Све то показује да је процес проналажења решења уско везан за УН. Са друге стране, сваког

дана склапају се различити уговори, а да у њих УН никако нису укључене. Лично бих имао разумевања да се, ако се постигне договор о питању које је играло велику улогу у УН, тај уговор нађе и на дневном реду УН.

**\*Уколико би Косово само прогласило независност, да ли би Немачка признала такав статус?**

- Нисмо одустали од наде у споразум и нема ни разлога да се од њега одустане. Стога је бесмислено да се спекулише о хипотетичким питањима. Одбијам да дискутујем о било којим сценаријима.

*Д. Радека - И. Станојевић, Новости, 09.11.07.*

## ЈЕДНОСТРАНА НЕЗАВИСНОСТ КОСОВО НЕ ВОДИ ДАЛЕКО

Забринутост најавама једностраног проглашења независности Косова, које стижу из Приштине, не узнемиравају само Србију и државе које имају сличне замрзнуте конфликте у Европи и свету, него и земље које имају своје војнике у мировној мисији у српској покрајини. Даблински дневни лист „Ајриш тајмс“ у петак је објавио да Влада Ирске инсистира на званичном ставу у вези са питањем да ли њихове трупе могу да наставе мандат одржавања мира на Косову, уколико косовске власти прогласе независност. Лист подсећа да ирски гласачи за неколико недеља излазе на биралишта, а суочени су са све гласнијим спекулацијама да косовски лидери намеравају да се отцепе од Србије.

Министар спољних послова Дермот Ахерн, који је крајем недеље на балканској турнеји разговарао са ли-дерима БиХ, Београда и Приштине, нагласио је да су правила ирских мировних мисија веома стриктна. „Ми се бавимо тим питањем у светлу неколико сценарија који се могу догодити после 10. децембра“, рекао је Ахерн. „С правног становишта морамо да знамо да ли ћемо или не наставити своју мисију. У принципу, ми желимо да наставимо мисију, али морамо бити сигурни да би она била утемељена на легалној основи.“ Министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић јуче је за Танјуг рекао да у овом тренутку нико са сигурношћу не може да процени развој догађаја после 10. децембра, али да он очекује



*Министар спољних послова Ирске Дермот Ахерн*

наставак преговарачког процеса.

„Очекујем да се понови јул, када је у Савету безбедности УН одлучено да буде одржана нова фаза преговора. Дубоко подељена по питању Косова, Европа се, иако је добила ових 120 дана, није мрднула с мртве тачке. Ако се не дође до правног основа за ангажовање, ЕУ неће улазити на Косово“, рекао је Самарџић. Наглашавајући да ће по истеку ове фазе преговора под посредовањем „тројке“, Контакт група, САД, Русија и ЕУ морати да процене ситуацију и да извуку нове закључке, Самарџић је рекао да су „шансе да се рационално приђе проблему и могућност да неко пресече мачем Гордијев чвор, отприлике, пола-пола“.

„Ајриш тајмс“ подсећа да независност Косова подржавају Европа и САД, али је одбијају Србија и Русија. Министар Ахерн је рекао да ће Ирска поштовати мандат УН, али да се поставља питање да ли трупе за одржавање мира могу да наставе операције на Косову после независности Косова. „Бићемо у вези с генералним секретаром УН у зависности од тога шта ће се догодити после 10. децембра. Имамо веома стриктне услове под којима можемо наставити мисију“, закључио је министар спољних послова Ирске, која од 1999. године на територији Косова има око 300 војника у мисији очувања мира.

**Б. Митриновић, Политика, 11.11.07**

# СЛОВО СВЕТИТЕЉА ТИХОНА СРПСКОМ НАРОДУ



*Не упрежите се у исти јарам с невјерницима*  
(2 Кор. 6:14)

вим ријечима почиње данашње апостолско читање и на њима бих хтио да зауставим вашу пажњу, љубљена браћо.

Свети апостол Павле ономад писаше коринтским хришћанима да немају општење са невјерницима и идолослужитељима; он овђе није, наравно, мислио на житејско општење у обичним стварима, јер би у том случају хришћани морали потпуно да оду из свијета (1 Кор. 5:10), него на општење у ђелима вјере, у служењу Богу. У томе Коринћани не смију имати ништа заједничко са многобошцима, јер каква је сагласност између Христа и велијара, и како се може ускладити храм Божији са идолима (2 Кор. 6:15-16)?

Али, да ли се ове поуке Апостоле могу односити и на вас, браћо? Ви не живите међу паганима, него међу хришћанима. И

ако је дозвољено имати општење чак и са паганима у свјетовним стварима, зар онда не би требало да имате и религиозно, молитвено општење са другим хришћанима, који вјерују у Истог Христа, Сина Божијег у плоти дошавшег? Тако би требало, браћо, али иако они и служе заједно са вама једном те истом Господу, никако не заборављајте да сте ви - православни, тј. правилно славите Бога и истинито Му служите, а они - инославни, тј. славе Господа другачије од вас, па према томе не потпуно правилно и истинито; нека се не увриједи ако на њих примјенимо израз Апостола да они *садрже истину у неправди* (Рим. 1:18). И ако ми посједујемо пуноћу истине, каква нам је онда потреба да се обраћамо другим црквеним општинама за молитвену утјеху или, штавише, за Св. Тајанствима? Неће ли то бити налик на то - као када би неко ко је жедан одбацио чисти извор и стао да пије воду из мутних извора? Или - ко би, ако се у те ствари разумије, промијенио природни драги камен за његову имитацију, чак и да је та бижутерија љепше обрађена извана? Или - који би човек здравог разума приликом преласка преко широке и плаховите ријеке презрео стабилни и поуздани брод, те одабрао натрулу скелу на којој сваког трена може потонути? А ако смо ми мудри у свјетовним стварима, зашто бисмо онда у ђелима вјере били *мала ђеца коју љуба и заноси сваки вјетар разних учења, обманом људском и лукавством ради довођења у заблуду* (Еф. 4:14)?

Да не буде овога међу вама, браћо! *Не упрежите се под туђи јарам* (види: 2 Кор. 6:14). *Стојте у вјери* православној и *утврђујте се* (1 кор. 16:13). Ако је јеванђеоски трговац, када је пронашао драгоцјени бисер, продао сво своје имање да би га купио (Мт. 13:45-46), зар се онда ви нећете побринути да сачувате драгоцјено благо свете вјере православне, наслијеђено од отаца ваших, који су за вјеру трпили многа страдања и лишавања?!

У наше вријеме, браћо, много се бриге улаже у то да се сачува своја народност, да се и у туђини очувају своје племенске посебности, свој матерински језик, своји драги обичаји, да нпр. Словен свуда остане Словен, Нијемац да остане Нијемац, итд. Ако таквих брига и старања да се то постигне има и код вас - то је

веома похвално. *Сам Господ одређује отаџбину и мјесто живљења* (Ђела Ап. 17:26), сваки човек са здравим разумом и неисквареним срцем воли свој завичај, свој народ, своју отаџбину; када се налази далеко од њих - непрестано их се присјећа, попут древних Јевреја, који су у плијену вавилонском вапили за Јерусалимом: *ако ли тебе заборавим, Јерусалиме, нека заборављена буде десница моја; нека се прилијепи језик мој за аркљан мој ако те се не сјетим* (Пс. 136:5-6). А ко се одриче свог народа и отаџбине, тај је налик на онога ко се одриче од својих родитеља; он нема ни цијене ни значења, он је као празна монета, без грба и ознаке на лицу и наличију.

Али ако треба одржавати, чувати и штитити своју народност, колико пута више онда треба чувати свету вјеру православну?! Народност, иако и представља добробит за успјешан развој човека, ипак она има само привремено значење, у овом животу, али не и у животу вјечном, јер тамо *нема ни јелина ни јудејца, обрезања и необрезања, варварина и скита, него је све и у свима Христос* (Кол. 3:11); за добијање будућег вјечног живота

неће бити потребно очување своје народности, него праве вјере у Христа. На ово помишљајте, браћо, тим прије што очување православне вјере за вас представља и најбоље и најпоузданије средство за очување и одржање ваше народности.

*Благочешће*, истинита, права вјера, у свему је *корисна, пошто оно има обећања живота садашњег и будућег; ово је истинита ријеч и достојна је сваког прихватања* (1 Тим. 4:8-9). Историја разних народа краснорјечиво свједочи да вјера и доброћетели и правда узвишују народ и умањује гријехе племенима (Прич. 14:36), да је само онај народ велики и силни, у којем живи тврда вјера у Бога и крепка нада у Њега. *Вјером побеђује он царства, укрепљује се од немоћи, силан је у рату* (Јевр. 11:33-34); ако он и гријешу пред Господом - пред Њим се и каје, и у својим недаћама се за помоћ не обраћа боговима туђим, него само к Једином Истинитом Богу; од Њега пак и добија помоћ и спасење.

Поменимо за примјер макар јеврејски народ. Када он бијаше силан и страхан непријатељима: када се у упрезоу у туђи јарам и служио Ваалу и Астарту - или пак када је остајао вјеран благотворном Јехови? Сјетите се и историје свог властитог народа. Није ли српски народ био крепак и није ли растао у сили и слави онда, када је био вјеран православној вјери отаца својих и када је пребивао у јединомислију и братољубљу? То бијаху златни дани Србије, када се у њој подвизаваху мужеве вјере и народности - Свети Сава, покровитељ вашег храма и српског народа, његов отац Немања, његов брат кога је вјенчао, Стефан II, Стефан IV Душан. И напротив: није ли српски народ слабио, па чак и до дана данашњег слаби, од поћела на разне партије, од међусобних непријатељстава и, што је најглавније, од тетурања духовног, од поклањања туђем јарму, од робовања туђој и туђинској цивилизацији, од хладноће према православној вјери и издаје отачких предања? Еј, тако!

Амин.

**Слово Светитеља Тихона**  
(који је тада био епископ Алеутски и Аљашки),  
изговорено у 17. неђелју по Педесетници,